

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/418/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211201193
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1211201193.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci žalobkyne: E. E., C. Z. XX, C., zast. advokátskou kanceláriou Mgr. Peter Serina, spol. s r. o., Poľnohospodárska 10, Bratislava, proti žalovanému: Z.. A. E., C. Z. XX, C., o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k mal. H. E., H.. X. X. XXXX B. Z.. D. E., H.. XX. XX. XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, Bratislava, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 30. mája 2012, č. k. 50C 14/2011 - 124, pomerom hlasov 3 : 0 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa na čas po rozvode schválil rodičovskú dohodu tak, že mal. H., H.. X. X. XXXX B. Z.. D., H.. XX. XX. XXXX sa na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti oboch rodičov. Maloleté deti H. B. D. budú v osobnej starostlivosti matky každý párny kalendárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do nasledujúceho týždňa do piatka do 18.00 hod. a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do nasledujúceho týždňa do piatka do 18.00 hod. V čase letných prázdnin budú maloleté deti H.F. B. D. v osobnej starostlivosti matky v mesiaci august každý nepárny kalendárny rok a v osobnej starostlivosti matky v mesiaci júl každý párny kalendárny rok a naopak. Dňa 24. 12. v kalendárnom roku budú maloleté deti H. B. D. v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny rok a v osobnej starostlivosti matky každý párny kalendárny rok. Obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej H. sumou 90 eur mesačne a maloletého D. sumou 90 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počínajúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva, t. j. počnúc dňom 13. 1. 2012. Zročné výživné na maloletú H. B. Z. D. od 13. 1. 2012 do 31. 5. 2012 v sume 830 eur súd prvého stupňa povolil otcovi splácať po 100 eur mesačne splatných spolu s bežným výživným počínajúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok. Výživné na maloleté deti matke neurčil. Účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Súd prvého stupňa uviedol, že vo veci rozvodu manželstva rozhodol čiastočným rozsudkom č. k. 50 C 14/2011 - 76 dňa 14. 12. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13. 1. 2012. Následne vo veci úpravy práv a povinností k deťom na čas po rozvode manželstva vykonal dokazovanie, ktorým zistil, že účastníci konania po rozvode žijú oddelene, pričom styk s deťmi si dohodli striedavo. Súdu predložili návrh rodičovskej dohody, ktorý súd s odporúčaním kolízneho opatrovníka schválil, nakoľko nebol v rozpore so záujmami a výchovou maloletých detí. Keďže sa rodičia nevedeli dohodnúť na výške prispievania výživného na maloleté deti súd prvého stupňa skúmal a zisťoval majetkové a sociálne pomery oboch rodičov. Z potvrdenia zamestnávateľa žalobkyne Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. súd prvého stupňa zistil, že žalobkyňa je zamestnaná ako asistentka s netto príjmom cca 750 eur. Žalobkyňa dokladovala, že mesačné výdavky na životné náklady maloletých detí sú v priemere 480 eur. Žalobkyňa býva v jednoizbovom byte, ktorý nadobudla so žalovaným počas trvania manželstva, nevlastní motorové vozidlo a iný príjem nemá. Z potvrdenia zamestnávateľa žalovaného MMV SR súd

zistil, že pracuje ako policajt a jeho priemerný netto príjem je cca 1 360 eur. Žalovaný svoje výdavky vyčíslil na sumu 744,9 eur mesačne, pričom v týchto výdavkoch je zarátané aj výživné na ďalšie dieťa, syna Jána vo výške 132 eur mesačne. Žalovaný je vlastníkom trojizbového bytu, vlastní motorové vozidlo. Vychádzajúc z týchto dosahovaných príjmov oboch rodičov maloletých detí, s prihliadnutím na sociálne pomery rodičov uložil otcovi maloletých detí povinnosť uhrádzať im výživné mesačne po 90 eur každému, čo je podľa názoru súdu prvého stupňa výška primeraná k veku a potrebám maloletých detí. Matke výživné súd neurčil. Zročné výživné vypočítal od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva t. j. od 13. 1. 2012 do 31. 5. 2012 v celkovej sume 824,40 eur. O trovách konania rozhodol podľa § 144 O. s. p..

Proti časti rozsudku, ktorou súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť prispievať na výživu mal. H. sumou 90 eur mesačne a mal. D. sumou 90 eur mesačne a určil zročné výživné v sume 830 eur podal odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a počas trvania striedavej osobnej starostlivosti výživné neurčil. Uviedol, že jeho príjmy sú vyššie ako príjmy žalobkyne, avšak aj jeho náklady na chod domácnosti a ostatné náklady sú oveľa vyššie ako u žalobkyne. Vytkol súdu prvého stupňa, že pri rozhodovaní o výživnom sa zohľadnila iba výška jeho príjmov, avšak súd prvého stupňa nezobral do úvahy a nezohľadnil jeho nevyhnutné výdavky, ktoré sú u neho päťnásobne vyššie ako u žalobkyne. Podľa zoznamov príjmov a výdavkov žalobkyni po zaplatení všetkých položiek ostáva 582,5 eur a žalovanému po zaplatení nevyhnutných položiek ostáva 560 eur. Uviedol, že motorové vozidlo, ktoré vlastní je staršie, ide o vozidlo zn. Toyota z roku 1997. Mal za to, že nakoľko žalobkyňa vozidlo nevlastní, je dobré, aby bolo vozidlo k dispozícii aspoň u neho a to kvôli deťom, ktoré odváža k lekárovi, vozí ich na dovolenky a iné kultúrne podujatia, takže auto využívajú aj jeho deti. Taktiež uviedol, že deťom hradí všetky podstatné výdavky (napr. dcére uhradil strojček na zuby v sume 300 eur, kontaktné šošovky v sume 79 eur), zaplatil deťom dovolenku pri mori, hradí im zimné lyžovačky, rekreačné jesenné pobyty vo Vysokých Tatrách, pričom žalobkyňa ani raz neprispela deťom ani centom. Deťom hradí i všetky šeky, pričom žalobkyni povedal a napísal, že všetky poštové poukážky týkajúce sa detí nech mu zasiela, že ich uhradí tak ako ich hradil doteraz, resp. žalobkyni na šeky poslal peniaze. Mal za to, že deti sú v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a teda je jasné, že výživné, ktoré pošle navrhovateľke, nebude využité na tie aktivity, na ktoré ich využíva on, resp. ich môžu využiť deti. Má na mysli lyžovanie, stanovanie pri mori, výlety po Slovensku a za hranice, vlastné nákupy do rakúska či Maďarska, dovolenky vo Vysokých Tatrách, kam chodí s deťmi každoročne.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 212 ods. 1 O. s. p., prejednal odvolanie podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa treba v napadnutých častiach zrušiť.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné právne a skutkové otázky. Z odôvodnenie rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa i pre účely odvolacieho konania rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Takýmto procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ust. § 157 ods. 2 O. s. p. totiž zároveň znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie a je dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p..

V prejednávanej veci žalovaný preukazoval, že podstatné výdavky na maloleté deti vrátane dovoleniek, rekreačných pobytov, lyžovačiek, výletov ako i mesačné peňažné výdavky (šeky) hradí výlučne on.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku sa touto argumentáciou žalovaného nezaoberal, ale svoje rozhodnutie založil na tom, že s prihliadnutím na sociálne pomery rodičov žalovanému uložil povinnosť uhrádzať maloletým deťom výživné, pričom výživné matke neurčil. Súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalovanému je

potrebné uložiť povinnosť platiť výživné na maloleté deti a u matky táto povinnosť neexistuje, keď neuloženie tejto povinnosti matke vôbec neodôvodnil, iba jednou vetou skonštatoval, že výživné matke neurčil.

Je teda zrejmé, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., čím bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces a bola mu tým odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd zdôrazňuje, že tieto nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku znemožňujú preskúmať jeho správnosť z hľadiska odvolania, dôvodmi ktorého je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že podstatnou otázkou, s ktorou sa musí súd pri zverení do striedavej starostlivosti vysporiadať je výživné na dieťa, pričom je povinný si sám zistiť všetky okolnosti relevantné pre rozhodnutie a rozhodnúť v záujme dieťaťa. S ohľadom na možnosť budúcej zmeny rozhodnutia treba jasne a precízne stanoviť podmienky, za ktorých bolo výživné určené na čas striedavej starostlivosti a malo by teda byť minimálne uvedené, aké sú aktuálne príjmy oboch rodičov v čase rozhodovania, aké majú majetkové pomery, koľko majú vyživovacích povinností a aké sú náklady na maloletého. Ak by súd rezignoval na zistenie a stabilizovanie podmienok, za ktorých bolo výživné určené, potom by ohrozil v budúcnosti zmenu svojho rozhodnutia. Bude totiž veľmi obtiažné dokázať, že sa zmenilo niečo, čo nebolo zaznamenané. Nevyhnutne v prípade striedavej starostlivosti je pri určovaní výživného vyčíslenie mesačných nákladov na dieťa. Až po tom, čo si súd ustáli, aká čiastka predstavuje mesačné potreby dieťaťa, môže rozhodnúť o tom, v akom pomere medzi rodičov plnenie tejto vyživovacej povinnosti rozdelí. Do mesačných nákladov sa zahŕňajú náklady na bývanie, na stravovanie dieťaťa, na ošatenie, obuv, školu, školské potreby, zájazdy, výlety, kurzy, mobilný telefón, dopravu, krúžky a voľnočasové aktivity, hygienu, lekárske ošetrovanie, lieky a pod. podľa miery životnej úrovne rodiča. Jedným z možných variantov je rozdelenie takto zosumarizovaných nákladov na dieťa medzi rodičov, výnimočne môže rozhodnúť aj tak, že "výživné sa neurčuje". Okrem otázky výživného by malo rozhodnutie o striedavej starostlivosti obsahovať tiež výrok o tom, ktorý z rodičov bude poberateľom rodičovských dávok alebo ktorý z rodičov si bude na dieťa uplatňovať daňový bonus. Nevyhnutne treba rozhodnúť o tiež o tom, kde (u ktorého z rodičov) bude mať dieťa trvalé bydlisko.

V ďalšom konaní bude vecou súdu prvého stupňa vysporiadať sa s otázkou určenia vyživovacej povinnosti oboch rodičov k maloletým deťom a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozsudku v časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť prispievať na výživu mal. H. sumou 90,- eur mesačne a mal. D. 90,- eur mesačne, musel odvolací súd zrušiť i výrok o zročnom výživnom, o neurčení výživného matke a o trovách konania.

Výrok, ktorým súd prvého stupňa schválil rodičovskú dohodu nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

V novom rozhodnutí o veci súd prvého stupňa rozhodne o trovách prvostupňového i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.